

Nadareni učenik u vertikalni obrazovanja

Doc. dr. sc. Ivan Dražić, prof. mat. i inf.

PRIMJER I.

- Student, najbolji na godini iz svih predmeta i iz matematike
- Totalno je neuočljiv, „isplivao“ je tek nakon rezultata kolokvija
- **Njegova priča:**
 - Drugačije razmišljanje se kažnjavalo, bolje je šutjeti
 - Kritičan trenutak: pitanje postavljeno na satu u petom razredu osnovne škole

PRIMJER II.

- Izvrstan student, izvrsne performanse na ispitima, uočljiv na nastavi
- Prezentacija i usmeni ispit: raspad sustava
- Njegova priča:
 - U srednjoj školi je bilo dovoljno dobiti pet na pismenom i nitko te više nije dirao

PRIMJER III.

- Ispodprosječan student, stalno postavlja pitanja koja nemaju previše smisla, frustracija postignutim ocjenama
- Njegova priča:
 - Individualne konzultacije: „Znate, ja sam nadaren! Uopće mi nije jasno gdje je problem.“

PRIMJER IV.

- „Top“ student, uočljiv na nastavi, savršeno riješeni ispiti, nema problema s prezentacijama
- Vrlo teško podnosi znanje drugih, „težak“ za suradnju
- Njegova priča:
 - Čitavo školovanje je izdvajan iz grupe, uvijek navođen kao primjer, rad s njime svodio se samo na „bombardiranje“ dodatnim materijalima

PRIMJER V.

- Student s izvrsnim prosjekom, odmah se uočava, svi akademski zadaci odrađeno perfektno
- Svijet rada: raspad sustava
- Njegova priča:
 - „Nisam bi svjestan razlike između akademskog i realnog. Ne mogu se naviknuti da sve ne treba i ne smije biti savršeno.“

Pitanja koja si trebamo postaviti?

1. Gdje nestaju nadareni učenici?

2. Kako nadareni učenik gleda na svoje obrazovanje?

3. Prepoznajemo li dobro nadarene učenike?

4. Je li naš pristup nadarenom učeniku optimalan?

5. Jesu li nadareni učenici dobro integrirani u društvo?

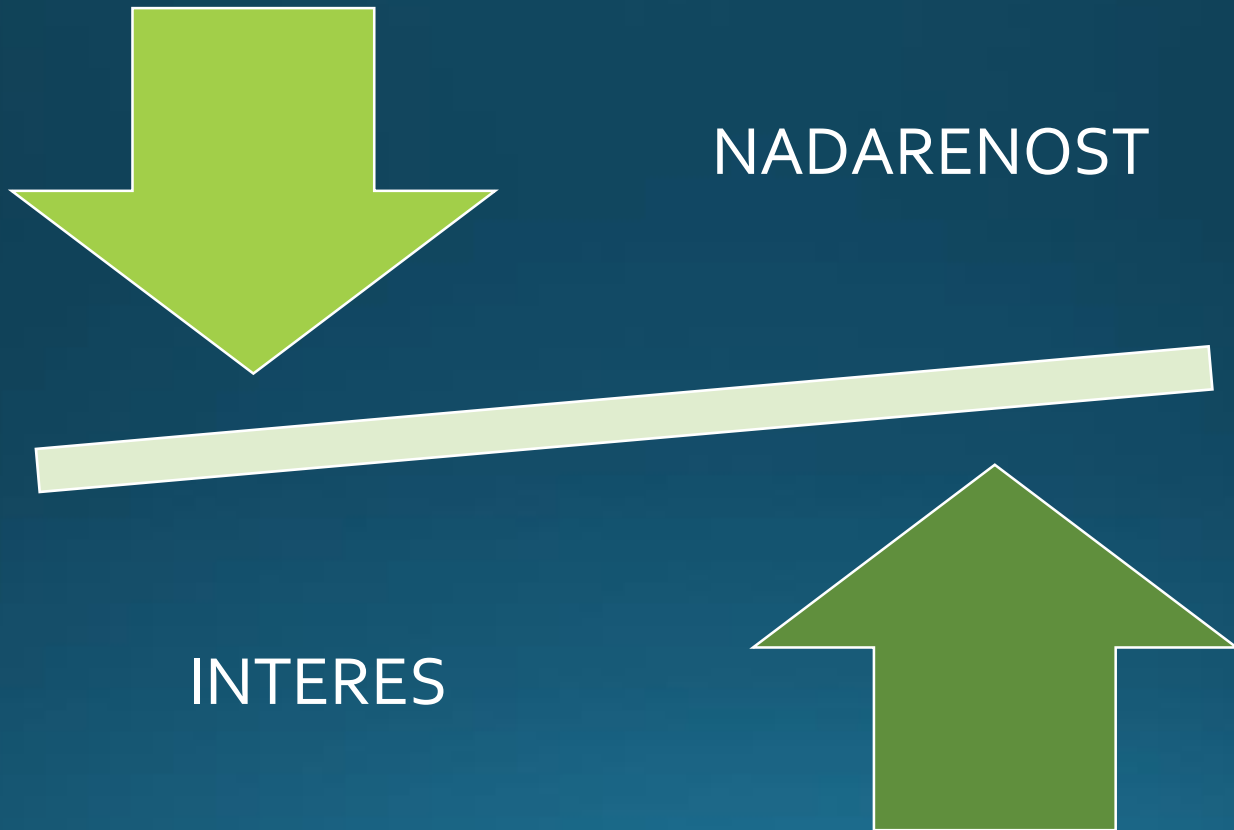
RAD S NADARENOM DJECOM

IDENTIFIKACIJA

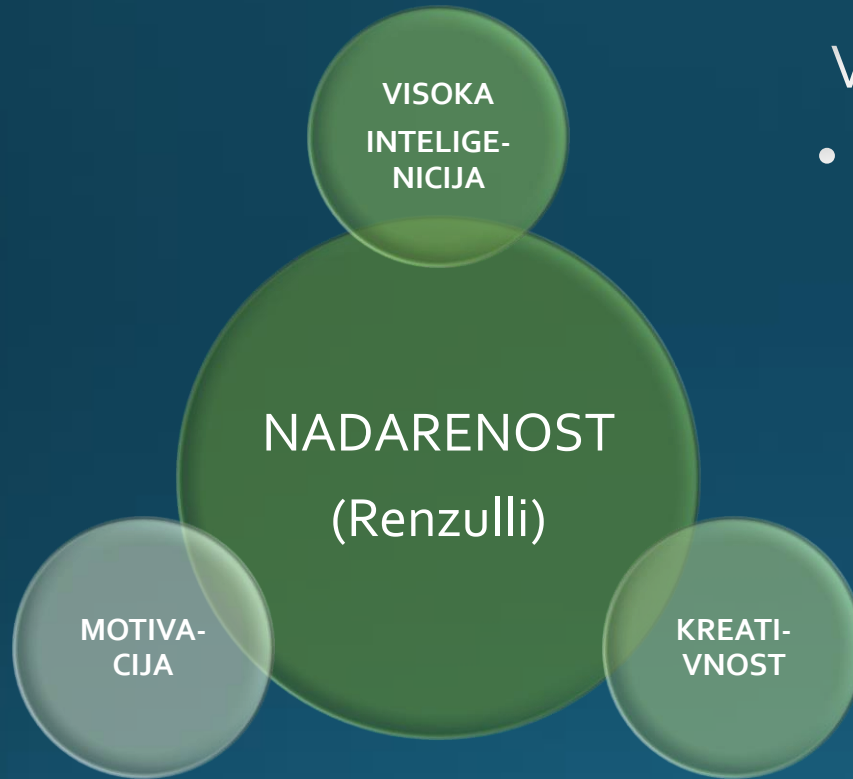
DIDAKTIČKI
PRISTUPI

ODGOJNA VS.
OBRAZOVNA
KOMPONENTA

Identifikacija nadarenosti

Definicija nadarenosti

VAŽNO:

- Feldhusen
 - Inteligencija, pa i nadarenost nisu statični i mogu se razvijati!

INTELEGENCIJA

Robert Bob Sternberg

- Komponentna inteligencija – mentalni mehanizmi za procesuiranje informacija
- Iskustvena inteligencija – snalaženje u novim situacijama
- Kontekstualna – sposobnost prilagodbe pojedinca ili prilagodbe okoline pojedincu
- **Klasični testovi mjere samo komponentnu inteligenciju!**

Indikatori nadarenosti

MATEMATIČKA NADARENOST

- Neuobičajen interes za brojeve i matematičke fenomene
- Brzo razumijevanje
- Sposobnost apstraktnog razmišljanja
- Fleksibilnost i kreativnost u rješavanju zadataka
- Sposobnost transfera znanja
- Upornost

OPĆA ZNANSTVENA NADARENOST

- Znatičelja
- Sklonost ka istraživanju, često postavljanje pitanja
- Sposobnost povezivanja sadržaja iz različitih predmeta
- Kreativna obrazloženja
- Sklonost ka sortiranju i klasifikaciji objekata

Problemi kod identifikacije nadarenih:

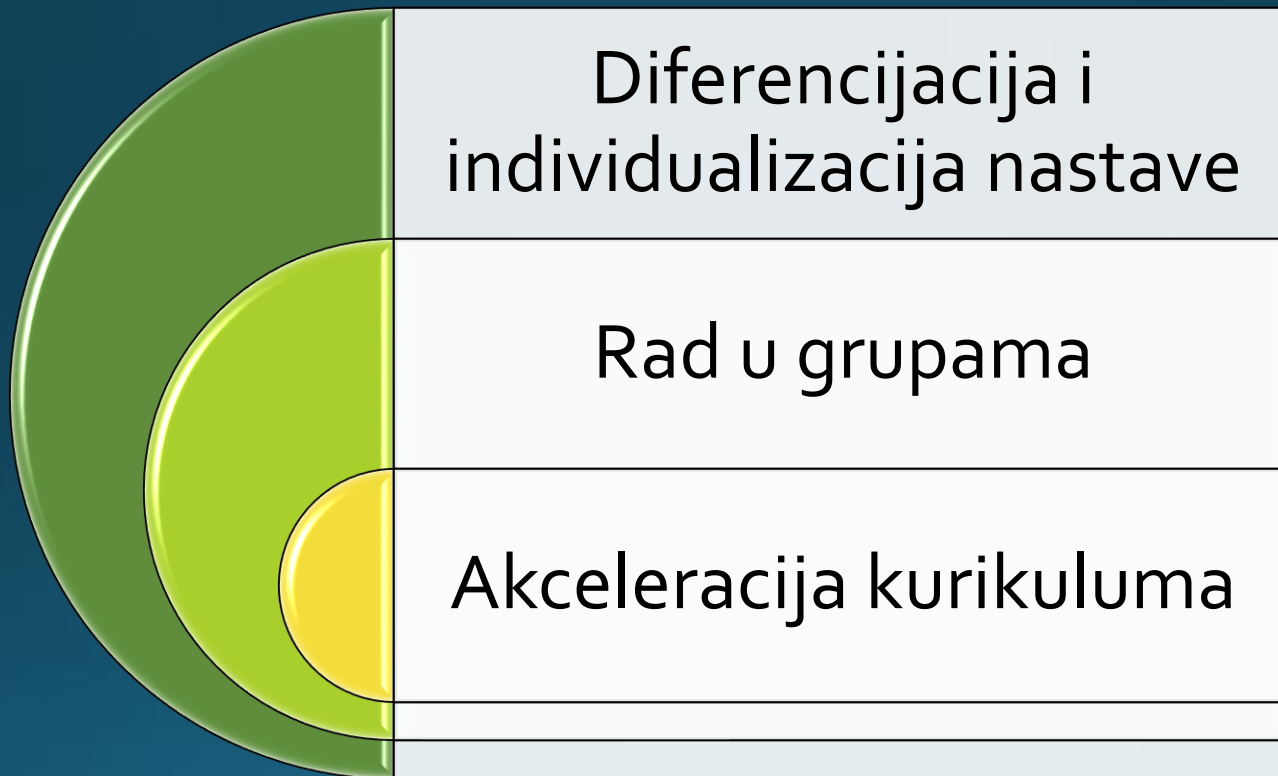
- Kvalitativne opservacije su važnije od kvantitativnih
- Nadareni učenici vrlo često se ne uklapaju u sliku „idealnog učenika“
- Nadareni učenici mogu imati problema u ponašanju
- Manjak izazova kod nadarene djece uzrokuje destruktivno ponašanje
- Svaki, ma kako malen znak nadarenosti treba preispitati

Premise poučavanja nadarenih

- Bez adekvatnih izazova mozak neće proizvesti dovoljne količine neurotransmitera zaslužnih za učenje (Schultz, Dayan, Montague 1998.)
- 35 – 50% redovnog nastavnog kurikulumu je nepotrebno nadarenim učenicima (Reis, Purcell 1993.)

Neke strategije unutarnastavnog rada s nadarenim učenicima

Neke strategije vannastavnog rada s nadarenima

- Organizacija klastera za obogaćivanje znanja – glavna karakteristika rad u vrlo malim grupama učenika koje vrlo često vodi osoba koja nije nužno nastavnik i u kraćem vremenskom periodu.
- Korištenje i izrada paketa za samoučenje – kreator paketa može biti i učenik – mogućnosti aplikacija za e-učenje
- Organizacija „sajmova znanja“
- Izrada interdisciplinarnih projekata
- Mentoriranje

Mentoriranje

List, Hatford, Renzulli, 2000.

- Tko može biti mentor?
 - Stariji učenik, umirovljenik, nastavnik, student,
- Proces mentoriranja: uživo ili on-line

VAŽNO:

1. Pažljivo povezati učenika i mentora – psiholog
2. Jasno postaviti ciljeve suradnje
3. Supervizija odnosa i evaluacija uspjeha

SOCIJALNI I EMOCIONALNI PROBLEMI

- Nadareni učenik često je perfekcionista (Clark 2000.)
- Nadareni učenik često ima opsesivnu želju biti prvi
- Nadareni učenik često vjeruje da mora sakriti nadarenost kako bi bio prihvaćen u okolini (Davis, Rimm 2004.)

- PRIJEDLOZI:
- Poticati prihvaćanje vlastitih pogrešaka i smijati im se, poticati korištenje relaksacijskih tehnika, poticati opušteniji odnos prema poslu (Seigle 2000.) – modelski primjer.
- Poticati relativan pogled na perfekcionizam
- Suradivati s roditeljima

Problem podbačaja nadarenog učenika

Uzroci (Rimm 2003.):

- Neadekvatno društveno prihvatanje akademskih postignuća
- Kruta razredna atmosfera – neprilagođavanje potrebama nadarenih
- Izostanak pohvale od strane učitelja
- Nепреpoznat ADHD (poremećaj pažnje) ili neki drugi poremećaj
- Previsoka očekivanja roditelja i neadekvatno ponašanje roditelja

Prevenција podbačaja – Rimmov model (80% uspjeha)

Dobra procjena stvarnih mogućnosti učenika i klasifikacija podbačaja

Komunikacija s roditeljima (po potrebi i prisilna)

Promijeniti očekivanja svih uključenih strana (uravnotežiti ih)

Definirati model ponašanja iz okoline (mentor, prijatelj, roditelj, ...)

Ispraviti manjkove i naučiti nesavladano (privatni sati)

Definirati i poštovati kratkoročne i dugoročne ciljeve

